

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مال غصب شده

(ترجمه)

پرسش

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

قسمی که معروف است، تمام سرزمین فلسطین توسط قدرت یهود غصب شده است، و در آن جا زیادی از محل تجاری و زمین‌هایی غصب شده اند که صاحبان حقیقی‌شان شناخته نمی‌شود. هم‌چنان بعضی از زمین‌هایی اند که دولت یهود در ملکیت افراد و شرکت‌های گذاشته است تا این که بعضی ارزش‌های خاص خود را از همان طریق ادامه دهد. من در فلسطین زندگی می‌نمایم، برایم محل تجاری به کرایه پیش کش شد که در ملکیت یک شخص یهودی از زمین غصب شده در یکی از قریه‌های فلسطین می‌باشد، و صاحب این زمین مشخص نیست؛ این که پناه‌جو است یا مهاجر. آیا به کرایه گرفتن این زمین جواز دارد؟ اگرچه صاحب حقیقی زمین غیر مشخص است آیا حکم فرق می‌کند؟ یا این که زمین غصب شده است که معامله، خرید و فروش و به کرایه گرفتن جواز ندارد؟ شیخ گرامی! الله سبحانه و تعالی شما را برکت دهد قوت جسمانی و فراخی را در علم‌تان نصیب نموده و فتح را به دستان شما نایل نماید.

پاسخ

وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته!

مال غصب شده برای صاحب‌اش می‌باشد، خریدن و به کرایه گرفتن از غاصب جواز ندارد. تفصیل‌اش قرار ذیل است:
مال دزدی و غصب شده در هر جایی که یافت شود، برای صاحب‌اش می‌باشد. احمد از سمره روایت نموده که فرمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إِذَا سُرِقَ مِنَ الرَّجُلِ مَتَاعٌ، أَوْ ضَاعَ لَهُ مَتَاعٌ، فَوَجَدَهُ بِيَدِ رَجُلٍ بَعِيْنِهِ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ، وَيَرْجِعُ الْمُشْتَرِي عَلَى الْبَائِعِ بِالْثَمَنِ»

ترجمه: هر از گاهی از مردی مالی دزیده شد، در دستی مردی عین مال را یافت، او صاحب حق به آن مال است، و مشتری پول

خود را از بائع اخذ می‌نماید.

هم‌چنان رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: برای دست است آن چه را گرفته تا زمانی که ادا می‌نماید. ترمذی روایت نموده و گفته که حدیث حسن است و در پیرامون مال غصب شده است.

هم‌چنان کسی که زمینی را غصب نماید، مرتکب حرامی شده و مطابق قول رسول الله صلی الله علیه وسلم گناه سختی را کسب نموده است:

«مَنْ ظَلَمَ قَيْدَ شِبْرٍ مِنَ الْأَرْضِ طَوَّقَهُ مِنْ سَبْعِ أَرْضِينَ»

ترجمه: کسی به اندازه یک وجب از زمین ظلم کرده باشد، هفت طبقه زمین در گردنش طوق انداخته می‌شود. (به روایت مسلم از

حضرت عائشه رضی الله عنها)

یعنی این که هرکسی یک شیء از زمین که کم یا زیاد باشد، غصب نماید. بدون شک مرتکب گناه شده است که در آخرت به سبب آن عذاب کرده می شود، و در دنیا مستحق عذاب تعزیری شده و ملزم به اعاده آن چه غصب کرده، به همان شکلی که غصب شده به صاحبش می شود. از جهت قول رسول الله صلی الله علیه وسلم که برای دست است، آن چه گرفته تا زمانی که برمی گرداند. به روایت ترمذی

زمانی که چیز غصب شده در دست غاصب تلف شود و یا وضعیت آن را تغییر دهد، مثلاً: تکه غصب شده را دوخت، معدن غصب شده را ذوب نمود، یا حیوان غصب شده را ذبح کرد، در این حالت برای غاصب قیمت اش لازم می شود. به همین اساس زمانی که دانستی یک شیء دزدیده شده و یا غصب شده است، آن را نخر، و هم چنان به کرایه بگیر و اگر در شبه افتدی، نخر! رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید:

«دَعُ مَا يَرِيْبُكَ اِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ»

ترجمه: بگذر آن چه را که تو را در شک می اندازد و در پی آن چه شو که تو را در شک نمی اندازد. (به روایت ترمذی از حسن بن

علی رضی الله عنهما و ترمذی گفته که این حدیث حسن و صحیح است.)

از همین جهت، همیشه متیقین به این بودی که آن زمین غصب شده است، برابر است که صاحبش را می شناسی یا نمی شناسی؛ مهم این است که متأكد بر این می باشی که غصب شده است، برایت جواز نیست که به کرایه بگیری؛ چرا که انسان غاصب مالک اش نمی باشد و گذشته از این که نمی تواند که با تو عقدی را منعقد نماید.

به همین سبب الله تو را از این کرایه بی نیاز می سازد و در تلاش زمین دیگر باش که به کرایه بگیری! و الله در این برایت برکت می دهد و برای تو درین دنیا خیر می باشد و هرازگاهی که آن زمین غصب شده باشد، به آن تأسف نخور که الله همراهت می باشد.

برادران عطاء بن خلیل ابو الرشته

20 جمادی الآخر 1439 هـ.ق.

مترجم: احمد جبیر "نوری"